

מחשבת ישראל – עולים חדשים

רמת הגבר

הוראות לנבחן:

- א. **משך הבחינה:** שעה וחצי .
- ב. **מבנה השאלון:**
1. עליך לענות על סוגיא אחת בלבד
 2. עליך לענות על ארבע שאלות בלבד.
 3. לכל שאלה : 25 נקודות.
- סה"כ 100 נקודות.
- ג. **חומר עזר מותר בשימוש:** אין
- ד. **הוראות מיוחדות:** כתוב תשובות קצרות ובהירות

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ונבחנים כאחד.

בהצלחה רבה!

תורה ומצוות

(1) **רס"ג - אמונות ודעות ; רבינו בחיי – חובות הלבבות**

א. **רס"ג - אמונות ודעות**

1. מה ההבדל בין מצוות שמעיות ובין מצוות שכליות?
2. כתוב שתי דוגמאות למצוות שכליות ושתי דוגמאות למצוות שמעיות.

ב. **רבינו בחיי – חובות הלבבות**

1. כתוב דוגמא למצווה עשה אחת שהיא חובת הלבבות בלבד.
2. כתוב דוגמא למצווה לא תעשה אחת שהיא חובת הלבבות בלבד.

(2) **ריה"ל – ספר הכוזרי מאמר שלישי ; רמב"ם הלכות דעות**

- א. בהסבר לתפילה אומר ריה"ל : "ערך כל אלה לנפש כערך המזון לגוף" ; מה הדמיון בין התפילה והמזון? הסבר את הדמיון.
- ב. **רמב"ם** (הלכות דעות פרק שלישי הלכה ג) : "נמצא המהלך בדרך זו כל ימיו, עובד את ה' תמיד" באיזו דרך צריך ללכת כדי להיות עובד ה' תמיד?

(3) **ר"י אלבו – ספר העקרים ; מהר"ל – תפארת ישראל**

- א. **לפי ר"י אלבו** : כיצד קיום מצוות 'לא תעשה' יוצר שלמות בנפש?
- ב. איזו דוגמא נותן **המהר"ל** לכך ש- "באמצעות המצוות שהן הפעולות האלוניות והן מעשה האדם – האדם מגיע למדרגה שהיא מעל הטבע"?

(4) **רמב"ן ; ספר החינוך**

- א. למי עוזרות המצוות לפי **הרמב"ן** (בפירושו לפרשת שילוח הקן)?
- ב. 1. מהו הקושי שמוצא **ספר החינוך** במילים : "ברוך אתה ה'"
2. כיצד הוא פותר את הקושי?

(5) **הרב קוק : חזון הצמחונות**

- א. ממתי התורה התירה לאכול בשר ולהשתמש בבעלי חיים?
- ב. מה גרם לכך שהתורה התירה לאכול בשר ולהשתמש בבעלי חיים?
- ג. מה היה קורה אם התורה לא הייתה מתירה לאכול בשר ולהשתמש בבעלי חיים?

עם ישראל עם סגולה

6) ריה"ל ספר הכוזרי: "על הארץ הזאת נפלה המחלוקת והקנאה..."

- א. בין מי למי נפלו מחלוקת וקנאה? מדוע?
- ב. כיצד נקרא מי שנדחה מהארץ? מדוע הוא נקרא כך?

7) רמב"ם אגרת תימן; מהר"ל נצח ישראל

- א. כיצד מסביר הרמב"ם באגרת תימן את דברי ה' ליעקב "והיה זרעך כעפר הארץ"? איזו מסקנה עולה מכך על עם ישראל?
- ב. כיצד מסביר מהר"ל בנצח ישראל, את המושגים "בחירה פרטית" ו"בחירה כללית" בקשר לבחירת ה' בנח והבחירה באברהם.

8) הרב קוק ב'שבת הארץ' מכנה את הגלות: "הרפואה הרחמנית האכזרית... הנתוח הנורא".

- א. כיצד מועילה הגלות לעם ישראל?
- ב. כיצד מועילה הגלות לארץ ישראל?

9) הרב וינברג – שרידי אש

- א. "יכול אדם להמיר את דתו כפי רצונו – אבל אינו יכול להחליף את לאומיותו" כיצד מנמק הרב וינברג טענה זו?
- ב. ממשיך הרב וינברג: "רק היהדות הוציאה את עצמה מן הכלל הזה. הגרות הדתית בישראל משמעותה התייחסות גמורה אף מבחינה לאומית" – כיצד מסביר הרב וינברג את דבריו?

10) הרב סולובייצ'יק – קול דודי דופק

- א. הסבר את המושגים "ברית גורל" ו-"ברית יעוד".
- ב. על פי המושגים "גורל" ו-"יעוד", הסבר מדוע המתגייר חייב גם מילה וגם טבילה?

בחירה השגחה, שכר ועונש

11) רס"ג אמונות ודעות; רמב"ם שמונה פרקים

- א. ציין והסבר שתי הוכחות מן ההגיון שמביא רס"ג אמונות ודעות, לכך שיש לאדם בחירה חופשית
- ב. ציין והסבר שתי הוכחות שמביא הרמב"ם בשמונה פרקים, לכך שיש לאדם בחירה חופשית

12) רמב"ן – פרוש לתורה: "וישבתם... בארצכם... הם נסים נסתרים..."

- א. תן שתי דוגמאות לנס נסתר שעליו מדבר כאן הרמב"ן.
- ב. הסבר את המושג נס 'נסתר' – במה הוא שונה מנס גלוי? מדוע זה נחשב לנס (ולא טבע)?

13) רמח"ל – דרך ד': הסבל בעולם

- א. לפי הרמח"ל, מדוע הסבל שיש בעולם לא סותר את אהבת ה' אותנו?
- ב. ציין והסבר את שתי הדרכים בהן מתממשת השגחת ה' בעולם?

14) חזון אי"ש – אמונה ובטחון: מידת הביטחון

- א. מהי מידת הבטחון האמיתית לפי החזון אי"ש?
- ב. מהי ההשתדלות המותרת ומהי ההשתדלות האסורה?

15) הרב דסלר – מכתב מאלוהיו: נקודת הבחירה

- א. הרב דסלר מתאר את 'נקודת הבחירה'. הסבר מדוע יש רק נקודה אחת של בחירה?
- ב. מה גורם להעלות או להוריד את נקודת הבחירה, כלפי מעלה או כלפי מטה?

בהצלחה רבה